

Nr 403.

Av herr **Adolfsson m. fl.**, i anledning av *Kungl. Maj:ts proposition, nr 48, angående stöd åt fiskerinäringen m. m.*

För en utveckling av landets fiskerinäring och förbättring av fiskarbefolkningens utkomstmöjligheter synas goda förutsättningar föreligga. En revolutionerande utveckling av fångstmöjligheterna har under de senaste årtiondena ägt rum, främst i fråga om havsfisket på västkusten. Vår flottas fångstkapacitet har avsevärt stegrats genom modernare fartyg och fångstredskap. Denna utveckling pågår alltjämt. Avsättningsmöjligheterna ha likaså ökat genom såväl bättre transportförhållanden i fråga om färsk fisk som genom uppkomsten av företag för infrysning samt beredning och inläggning av fisk. Trots detta äro likväl inkomsterna för huvudparten av fiskarbefolkningen alltjämt otillfredsställande och framför allt ojämna.

Frågan om vår fiskerinäringens fortsatta utveckling och en grundläggande förbättring av fiskarbefolkningens utkomstmöjligheter är inte bara beroende av en fortsatt modernisering av fartyg och fångstredskap utan också och framför allt, av en ökad avsättning av fisk mot bättre ersättning för näringens utöware. I likhet med 1945 års fiskeritutredning anse vi, att avsättningen av fisk väsentligt kan ökas inom landet genom åstadkommandet av bättre transportförhållanden i fråga om färsk fisk och genom bland annat ambulerande handel med sådan. Såväl härigenom som genom infrysning av fisk torde avsättningsmöjligheterna också väsentligt kunna ökas på näraliggande internationella marknader. Hithörande frågor äro emellertid bara en del av avsättningsproblemet. En annan och särskilt på längre sikt viktigare del av detta spörsmål är åtgärder för en utökad beredning och inläggning av fisk, särskilt om denna planmässigt inriktas på kvalitetsproduktion. Härvidlag synes en avsevärd utveckling av fiskets avsättningsmöjligheter kunna ske på såväl den inhemska som den utländska marknaden.

För en dylik utveckling av fiskets avsättningsmöjligheter är det emellertid icke till fyllest med en viss kontroll och rådgivning samt vissa låneunderstöd från statsmakternas sida. Härför erfordras en planmässig verksamhet i syfte att skapa en modern och högkvalitativ industri för såväl infrysning som beredning och inläggning av fisk. Denna bör uppbyggas i samarbete mellan statliga och kommunala organ å ena sidan och fiskarens ekonomiska sammanslutningar å den andra.

Distributionen av fisk måste undergå en genomgripande rationalisering i samarbete mellan de statliga organen och fiskarens sammanslutningar. Målsättningen måste därvid vara att dels öka avsättningen genom en regelbunden tillförsel av fisk av god kvalitet och dels att ge fiskets utövare en skäligare andel av fiskproduktionens försäljningsvärde. Förekomsten av ovidkommande privata vinstintressen i fråga om såväl förstahandsförsäljning av fisk som olika slag av fiskberedning är en väsentlig del av förklaringen till fiskeriutövarnas otillfredsställande utbyte av sitt näringsfång.

Att målmedvetet främja en genomgripande nydaning inom vår fiskerinäring, att väsentligt öka fiskets avsättningsmöjligheter genom åstadkommandet av en rationell distributionsapparat, modern förädlingsindustri samt ökad export av svenska fiskprodukter bör bli huvuduppgiften för den fiskeristyrelse, som av Kungl. Maj:t i annat sammanhang föreslås inrättad. Vi anse därvid att perspektivet för en väsentlig utveckling av fiskerinäringen i vårt land och en bättre utkomst för näringens utövare är betydligt bättre än vad såväl 1945 års fiskeriutredning som särskilt föredragande statsrådet förmenar.

Denna vår uppfattning är knuten till vissa förutsättningar, av vilka en målmedveten och efter vissa bestämda riktlinjer utformad statlig fiskeripolitik är den ena. Den andra är att hela rationaliseringen av fiskerinäringen, såväl i fråga om själva fisket som dess avsättning, kommer att baseras på en utveckling av fiskarens ekonomiska sammanslutningar, d. v. s. medlemmarnas kooperativa samarbete, fiskerikooperationen. Genom denna ha fiskerinäringens utövare redan uppnått väsentliga framsteg. Dess fortsatta utbyggnad måste på allt sätt understödjas av statsmakterna och vara en riktlinje för den statliga fiskepolitiken.

Fiskerikooperationen har de bästa förutsättningar för att kunna förändra strukturen hos fiskerinäringen och rationalisera denna. Det kooperativa samarbetet mellan denna närings utövare erbjuder den bästa grundvalen för fortsatt utveckling mot stordrift. Detta möjliggör även att genom kollektiva inköp av redskap och andra förnödenheter samt anordningar nedbringa fiskets kostnader. Att fiskets ekonomiska sammanslutningar få hand om förstahandsförsäljningen av fisk är förutsättningen för att åstadkomma en modern och rationell distributionsapparat och att näringsutövarna erhålla en skälig andel av produkternas försäljningsvärde. Även industriföretagen inom denna näring böra utbyggas i fiskerikooperationens regi men i samverkan mellan denna samt statliga och kommunala organ och även konsumentkooperationen.

Vi ansluta oss därför till föreliggande förslag angående ökade möjligheter för Kungl. Maj:t att bevilja auktorisation åt försäljningsföreningar i fråga om parthandel med fisk. Riktunkten för handhavandet av denna fullmakt bör vara att befordra överförandet av all parthandel med fisk i

händerna på fiskarens egna föreningar. Att fiskarens organisationer handha partihandeln med fisk är en grundförutsättning för att åstadkomma en sanering av hela fiskhandeln, nedskära mellanhandsmarginalerna, tillförsäkra konsumenterna en mera regelbunden tillförsel av fisk av jämnare och bättre kvalitet och väsentligt förbättra fiskarens inkomster av sitt näringsfång.

Även bestämmelserna för lån till främjande av beredning och avsättning av fisk m. m. böra enligt vår mening och i konsekvens med vad ovan sagts utformas så, att de befordra utvecklingen av fiskarens ekonomiska organisationer och företag. I likhet med Svenska västkustfiskarnas centralförbund och statskontoret anse vi sålunda att lån till transportbilar och annan utrustning som regel bör beviljas endast sammanslutning av fiskare eller efter yttrande från dylik sammanslutning.

Jämväl låneunderstöd till uppförande av fryshus, rökerier eller andra företag för beredning av fisk bör endast lämnas till företag ägda av fiskerinäringens utövare eller där dessa ha ett bestämt inflytande. I likhet med föredragande statsrådet anse vi, att fiskarorganisationernas strävanden att genom kooperativa inköp av redskap och andra förnödenheter nedbringa fiskets omkostnader på allt sätt böra understödjas med statsmedel.

Som 1945 års fiskeritutredning framhållit böra tillgängliga medel för statslån till främjande av beredning och avsättning av fisk m. m. väsentligt utökas. I likhet med lantbruksstyrelsen anse vi att en ökad beviljning för detta ändamål icke bör uppskjutas. Redan nu ha betydande avsättningssvårigheter anmält sig för fiskets vidkommande, vilka torde komma att ytterligare öka om icke åtgärder i större skala genomföras för att främja beredning och avsättning av fisk. Av denna anledning föreslå vi, att utredningens och lantbruksstyrelsens förslag om ett investeringsanslag om 3 000 000 kr. för nästa budgetår till lån för främjande av beredning och avsättning av fisk bifalles.

Beträffande prisregleringen på fisk ansluta vi oss till Kungl. Maj:ts förslag angående organisationen av den prisreglerande verksamheten. Däremot kunna vi icke ansluta oss till de av föredragande statsrådet förordade principerna för fastställande av garanti- och minimipriser. Då såsom från flera håll framhållits minimipriset i regel blir normalpriset bör detta fastställas så, att det ger fiskarna en skälig bärgning. I likhet med utredningen anse vi även, att garantipriserna böra sättas så, att de täcka de genomsnittliga kostnaderna och ge fiskarna någon ersättning för arbetet. De erforderliga statliga bidragen till en prisreglering på fisk efter dessa linjer torde mer än väl kunna motiveras med och uppvägas av en sänkning av konsumentpriserna genom fiskhandelns rationalisering.

Med hänvisning till det anförda hemställa vi,

att riksdagen måtte med bifall till Kungl. Maj:ts proposition nr 48 besluta att å kapitalbudgeten för budgetåret 1948/49 under Fonden för låneunderstöd till Lån till främjande av beredning och avsättning av fisk m. m. anvisa ett investeringsanslag av 3 000 000 kr. att användas efter de riktlinjer som ovan förordats, samt att prisregleringen på fisk måtte utformas efter de principer som ovan anförts.

Stockholm den 18 februari 1948.

Gunnar Adolfsson.

K. Senander.

Erik Karlsson.

Gösta Kempe.

O. F. Persson.

Gunnar Dahlgren.